

ELEVHÄLSOPLAN

Dokumentets giltighet och beslut

Dokumentnamn: Elevhälsoplan
Gäller för: Produktion Utbildning
Gäller fr o m: 2019-11-01
Gäller t o m: 2021-01-01
Fastställd av: Skolchef
Fastställd: 2019-10-30
Dokument-ID: 321678

Dokumentansvar och handläggning

Dokumentansvarig: Verksamhetschef elevhälsan
Handläggare: Karina Vallström

Dokumenthistorik

Reviderad senast: 2020-12-01
Version: 2019-10-24-1.0.0.
Hänvisning: [Klicka här för att ange text.](#)
Ersätter: [Klicka här för att ange text.](#)

Innehåll

1. Elevhälsoarbetet – ett uppdrag för alla	2
2. Syfte	2
3. Omfattning.....	2
4. Normerande elevhälsoarbete i Tierps kommun	2
5. Elevhälsans organisation.....	3
5.1 Uppdrag för elevhälsans professioner	5
6. Aktiverande arbetsätt, metoder och ansvar	9
7. Förväntade effekter	10
8. Definition av begrepp	11
9. Förankring och kommunikation av elevhälsoplan	12
10. Ansvarig för upprättande och uppföljning av elevhälsoplan på kommunnivå	13
Bilaga 1: Styrdokumentens krav och riktlinjer	13
Bilaga 2: Beskrivning av skolans stöd för elevens utveckling mot målen	15

1. Elevhälsoarbetet – ett uppdrag för alla

Skolans uppdrag är att utifrån varje elevs förutsättningar ge de redskap som eleven behöver för att nå de nationella kunskapsmålen. Detta innebär att alla elever har rätt till en bra miljö för att få bästa förutsättningar för sin kunskapsutveckling och för sin personliga utveckling. Miljön ska främja lärande, utveckling och hälsa. All personal som arbetar i skolan ansvarar för att säkerställa detta.

För att underlätta elevernas studier finns också en särskild elevhälsa. Denna ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Med anledning av detta finns tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagogisk kompetens. Studie- och yrkesvägledare och logopedier är också viktiga stödfunktioner. Elevhälsans fokus ska i första hand vara förebyggande och främjande. Dess uppdrag är att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål och undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

2. Syfte

Syftet med elevhälsoplanen är att den ska vara ett stöd för rektorer och personal i det dagliga elevhälsoarbetet, samt säkra elevers rätt till likvärdig utbildning. Planen ska ge en helhetssyn av elevhälsoarbetet och elevhälsoteamens professioner samt vara en grund för att förankra, utvärdera och utveckla elevhälsoarbetet.

3. Omfattning

Elevhälsoplanen omfattar grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Elevhälsoplanen gäller för hela Tierps kommun och gäller tillsammans med varje skolområdes lokala plan.

4. Normerande elevhälsoarbete i Tierps kommun

Tierps kommuns elevhälsoarbete kännetecknas av ett förhållningssätt med fokus på friskfaktorer, skyddsfaktorer och det som fungerar (salutogent förhållningssätt). All personal i skolan äger elevhälsouppdraget och ansvarar för att genomföra detta enligt styrdokument och kommunens elevhälsoplan. Vi arbetar för att all personal och elever ska ha en känsla av sammanhang, KASAM, och ser individen ur ett helhetsperspektiv. Forskning visar ett starkt dubbelriktat samband mellan hälsa och

studieresultat, där goda resultat leder till bättre hälsa och omvänt.¹ Fokus ligger på att identifiera och genomföra främjande samt förebyggande åtgärder. All personal visar förståelse för att eleven i skolan också är en del av ett större sammanhang, där god samverkan med andra instanser är en viktig del i arbetet (systemteoretiskt arbetssätt). Elever och vårdnadshavare är delaktiga i skolans elevhälsoarbete.

Elevhälsoarbetet bygger på ett etiskt förhållningssätt där vi värnar om de berördas integritet och rätt till sin unika personlighet. Arbetet kännetecknas av ett ödmjukt, modigt och ansvarsfullt bemötande som även återspeglas i samtalet om och med elever. Fokus i arbetet ligger på vad skolan kan göra och förändra för elevens bästa, inte vad eleven ska förändra och förbättra. Personalens roll i elevhälsoarbetet diskuteras, medvetandegörs och synliggörs. All personal visar ett genuint intresse och engagemang i arbetet med varje elev.

Arbetsgivaren skapar goda förutsättningar i arbetet och ser individen ur ett helhetsperspektiv. Vi har modiga och kunniga ledare som utgår från att alla människor, utifrån sina förutsättningar, gör så gott de kan i varje givet ögonblick.

5. Elevhälsans organisation

Politiska styret

Ansvarar för budgettilldelning och upprättande av kommunövergripande verksamhetsmål.

Skolchef

Skolchef ansvarar för resursfördelning, delegationsordning, genomförande och uppföljning av verksamhetsmål.

Verksamhetschef för grundskolan och verksamhetschef för gymnasieskolan

Grundskole-/gymnasiechef ansvarar för resursfördelning, genomförande och uppföljning av verksamhetsmål.

Verksamhetschef för elevhälsan

Verksamhetschef för elevhälsan ansvarar för och leder elevhälsans medicinska insats samt samordnar och utvecklar elevhälsoarbetet inom kommunen. Verksamhetschef för elevhälsan har också ansvar för centralt anställda psykologer, logopedier och samordnande skolsköterska.

¹ 2019 Skolverket, Forskning för skolan, Hälsa för lärande – lärande för hälsa

Rektor

Rektor ansvarar för, leder och utvecklar elevhälsoarbetet på det egna rektorsområdet och på respektive skola.

Pedagoger

Pedagoger ansvarar såväl enskilt som tillsammans med sina kollegor för sina elevers lärande, trygghet, trivsel och utveckling. Pedagogerna har det primära ansvaret för elevens/elevernas hälsa kopplat till skolans lärmiljö och psykosociala miljö. De arbetar efter skolans överenskomna rutiner för elevhälsoarbete (en stegvis arbetsgång där skolans främjande, förebyggande och åtgärdande arbete finns beskrivet).

Elevhälsoteam

I elevhälsoteamet finns medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Insatserna ska stödja elevens utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsoteamets olika professioner har ett särskilt ansvar att bidra med sin specifika kompetens och att samverka med övriga professioner inom teamet, skolan och utanför skolan.

Elevhälsoteamets uppgift är att:

- Samarbeta med pedagogisk personal, arbetslag, elever och deras vårdnadshavare
- Bidra med kunskaper och genomföra insatser som stödjer barns och elevers hälsa, lärande och utveckling generellt, på såväl främjande, förebyggande som åtgärdande nivå
- Särskilt uppmärksamma de barn och elever som är i behov av riktat stöd och undanröja de hinder för lärande och utveckling som kan förkomma
- Bidra till att kartlägga/utreda, analysera, föreslå, genomföra och följa upp elevhälsoinsatser
- Utgöra ett stöd för biträdande rektor/rektor inför beslut om hur insatserna ska utformas

Elevhälsoteamets arbete ska ske i dialog och nära samarbete med pedagogerna/lärarna och arbetslagen. Detta innebär att:

- Det ska finnas tillgång till ett elevhälsoteam på varje skola
- Teamet ska träffas regelbundet för att kunna använda alla professioner
- Elevhälsoteamet ska utifrån ett systematiskt kvalitetsarbete, regelbundet följa upp och analysera elevhälsoarbetet
- Föreslå och delta i hälsofrämjande och förebyggande arbete
- All personal och alla föräldrar i skolan ska känna till vilka som ingår i elevhälsoteamet och hur man kommer i kontakt med dem

5.1 Uppdrag för elevhälsans professioner

Skolläkare

Skolläkaren är skolsköterskans medicinska konsult och ansvarar för bedömning och handledning i medicinska frågor avseende skolrelaterade hälsoproblem.

Skolsköterska

Skolsköterskan har ansvar för elever i behov av särskilt stöd ur ett medicinskt perspektiv, samt för att bistå rektor i skolutvecklingsarbetet. Arbetet inriktas på basprogrammet, men ska också stödja det pedagogiska arbetet med det medicinska perspektivet vid val av arbetsformer och arbetssätt i skolan, samt vid elevens val av framtida utbildningsväg.

Hälsofrämjande och förebyggande arbete

- Hälsoundervisning enskilt och i grupp
- Delta i temadagar kring hälsa
- Kartlägga elevernas behov utifrån hälsa och livsstilsfrågor
- Handledning, konsultation, rådgivning
- Tierp kommuns basprogram för elevhälsans medicinska insats (EMI) som erbjuds alla elever. I detta ingår:
 - hälsobesök
 - vaccinationer
 - kontroller (uppföljningar av ryggar, allergier, fysisk och psykisk hälsa m.m.)
 - hälsoupplösning
 - träffar med samtliga elever under deras skoltid (hälsosamtal)

Verksamhetsutveckling

- Utveckla metoder och förhållningssätt
- Utvärdera och följa upp insatser
- Fortbildning
- Konsultation till ledningspersonal

Åtgärdande och stödjande insatser

- Enklare sjukvårdsinsatser
- Skolläkarmottagning
- Remittering till olika vårdinstanser
- Samtal enskilt och i grupp om hälso- och livsstilsfrågor

Utredning och bedömning

Medicinsk utredning sker i samverkan med skolläkaren

Samverkan

- Interprofessionellt samarbete inom elevhälsoteamet
- Samverkan med externa aktörer som arbetar med barn och ungdomar
- Samverkan med pedagoger och övrig personal på enheten

Psykolog

Psykolog ansvarar för elever i behov av särskilt stöd ur ett psykologiskt perspektiv samt bistår rektor i skolutvecklingsarbetet. Arbetet inriktas på att stödja det pedagogiska arbetet med det psykologiska perspektivet vid val av arbetsformer och arbetssätt i skolan.

Hälsofrämjande och förebyggande arbete

- Kunskapsförmedling inom olika områden, primärt det utvecklingspsykologiska, till vårdnadshavare, personal och elevhälsa
- Handledning och konsultation till personal utifrån ett psykologiskt perspektiv

Verksamhetsutveckling

- Utveckla metoder och förhållningssätt
- Utvärdera och följa upp insatser
- Fortbildning
- Konsultation till ledningspersonal

Åtgärdande och stödjande insatser

- Bistå personal och elevhälsa vid svåra samtal
- Stödsamtal till elever, föräldrar och personal (skolrelaterade frågor)
- Remiss till extern specialistnivå

Utredning och bedömning

- Inlärningssvårigheter, skolrelaterad problematik, emotionella svårigheter, beteendestörningar m.m.
- Diagnos av intellektuell funktionsnedsättning
- Stödja i kartläggning av elevens behov och hur dessa bäst möts utifrån psykologiska- och beteendenaspekter

Samverkan

- Interprofessionellt samarbete inom elevhälsoteamet
- Samverkan med externa aktörer som arbetar med barn och ungdomar
- Samverkan med pedagoger och övrig personal på enheten

Kurator

Kurator har ansvar för elever i behov av särskilt stöd ur ett psykosocialt perspektiv, samt för att bistå rektor i skolutvecklingsarbetet. Arbetet inriktas på att stödja det pedagogiska arbetet med det psykosociala perspektivet vid val av arbetsformer och arbetssätt i skolan.

Hälsofrämjande och förebyggande arbete

- Handledning, konsultation, rådgivning till personal utifrån ett psykosocialt perspektiv
- Arbete med klasser och grupper
- Enskilda elevsamtal
- Rådgivande och stödjande roll i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsutveckling

- Utveckla metoder och förhållningssätt
- Utvärdera och följa upp insatser
- Fortbildning
- Konsultation till ledningspersonal

Åtgärdande och stödjande insatser

- Bistå personal vid svåra samtal
- Stödsamtal till elever, föräldrar och personal (skolrelaterade elevfrågor)
- Remittera till specialistnivå

Utredning och bedömning

- Göra sociala utredningar
- Stödja i kartläggning av elevens behov och hur dessa bäst möts utifrån psykosociala aspekter

Samverkan

- Interprofessionellt samarbete inom elevhälsoteamet
- Samverkan med externa aktörer som arbetar med barn och ungdomar
- Samverkan med pedagoger och övrig personal på enheten

Specialpedagogisk kompetens

Specialpedagog/speciallärare har ett pedagogiskt ansvar för elever i behov av särskilt stöd, och för att bistå rektor i pedagogiskt utvecklingsarbete. Arbetet inriktas på att stödja det pedagogiska arbetet genom att medverka till att val av arbetsformer och arbetssätt i skolan anpassas efter elevers möjligheter och specifika behov.

Förebyggande och främjande arbete

- Kunskapsförmedling inom olika områden, primärt det pedagogiska, till vårdnadshavare, personal och elevhälsa
- Handledning och konsultation till personal utifrån ett pedagogiskt perspektiv
- Organisera arbetet kring stadieövergångar mellan förskola-förskoleklass-grundskola-gymnasium.

Verksamhetsutveckling

- Utveckla metoder och förhållningssätt
- Utvärdera och följa upp insatser
- Fortbildning
- Konsultation till ledningspersonal

Åtgärdande och stödjande insatser

- Bistå personal vid svåra samtal som rör pedagogiska frågor
- Stöd till elever, föräldrar, personal (skolrelaterade frågor)
- Pedagogisk handledning och konsultation, vara kvalificerad samtalspartner

Utredning och bedömning

- Pedagogisk utredning och bedömning

- Stödja i kartläggning av elevens behov och hur dessa bäst möts utifrån pedagogiska aspekter

6. Aktiverande arbetssätt, metoder och ansvar

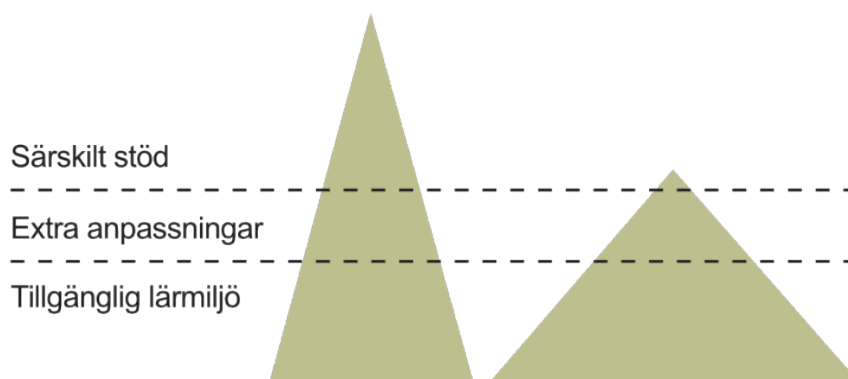

Bild från SPSM

Elevhälsoarbetet sker ”nära” eleverna i varje klassrum. Lärmiljön är tillgänglig för alla elever vilket innebär att läraren planerar, genomför och följer upp undervisningen utifrån elevernas olika förutsättningar. Undervisningen är varierad och det finns en tydlig lektionsstruktur. Läraren samarbetar inom arbetslaget och med skolans övriga professioner. Med samarbete avses till exempel utbyte av tankar och idéer mellan kollegor, samplanering och sambedömning, anpassa och utföra arbetsuppgifter utifrån elevs och arbetslagets behov. Samverkan sker på flera olika nivåer i organisationen, såväl internt som externt.

Allt elevhälsoarbete sker systematiskt, vilket innebär att roller och ansvar för all personal är tydliga och att arbetsgången i elevhälsoarbetet följs. Feedback och uppföljningar av arbetet genomförs kontinuerligt och på alla nivåer i organisationen. Varje medarbetare är delaktig i att göra analyser och bedöma effekter av elevhälsoarbetet.

Var och en, med chefs stöd, ansvarar för att regelbundet tillägna sig de kunskaper och den kompetens som är nödvändiga för uppdraget. Elevhälsoteamet har ett särskilt ansvar att stödja individer och grupper med verktyg och metoder i arbetet samt vid behov bistå med handledning.

Dokumentation upprättas på ett professionellt sätt och förvaras i enlighet med gällande sekretess- och dokumentationshangeringsregler. Elevhälsoplanen finns tillgänglig på kommunens intranät, hemsida och respektive skolas hemsida. Skolledning ansvarar för att elevhälsoplanen följs av alla medarbetare.

7. Förväntade effekter

På varje skolenhet och i kommunen som helhet ska det finnas:

- Tydliga målbilder och visioner som kommuniceras och sätts av ledaren vilket innebär höga krav och förväntningar på genomförandet
- Kunskap och kompetens kring uppdraget:
 - Kompetensutveckling som bygger på identifierade behov
 - Förekomst av diskussionsforum
 - Kultur som efterfrågar erfarenhetsutbyten
- Delaktighet
 - Designad organisationsstruktur som främjar delaktighet
 - Framtagna spelregler kring arbetsmiljön och allas rätt till utrymme
- Medarbetare som kan tillämpa normkunskap i det dagliga arbetet
- Anpassade läromedel
- Genomtänkt kommunikation internt och externt
 - Vad är viktigt att kommunicera? Vad ska inte kommuniceras?
 - Hur ska kommunikation ske?
 - Hur säkerställs transparens?
- Trygg personal som är bekväma med vad de ska göra i klassrummet
- Personal som arbetar utifrån uppsatta mål i arbetet
- Tydligt ledarskap i alla led som byggs på trygghet i den egna professionen och ansvarstagande i denna
- Kartläggningar, observationer och samtal som fokuserar på elevernas inlärningssituation och skolmiljö samt vad skolan kan och ska göra för att stödja eleverna och deras utveckling
- Återkommande samtal om uppdragets innehåll och hur individ och arbetslag ska arbeta för att uppfylla uppdragets mål
- Hälsofrämjande skolutveckling:
 - Anpassade arbetssätt som syns i varje klassrum
 - Elever som kan tala om på vilket sätt de är delaktiga i kvalitetsarbetet och elever som vill vara delaktiga i att utveckla skolan
 - Rutiner som bygger på funktion och inte person
 - Tydlighet för alla vilket stöd som finns att få, vem som ansvarar för vad i elevhälsoarbetet, samt hur arbetsgångar och rutiner ser ut

8. Definition av begrepp

Elevhälsoarbete	Benämning på det arbete som all personal genomför i syfte att främja elevernas hälsa och lärande samt att förebygga ohälsa och hinder i arbetet.
Elevhälsoteam	Specialfunktioner bestående av skolsköterska, skolläkare, kurator och skolpsykolog samt funktion med specialpedagogisk kompetens som arbetar förebyggande och främjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. Även studie- och yrkesvägledare ingår ofta i teamet.
Pedagoger	Personal i skolan med ett pedagogiskt uppdrag, lärare, fritidspedagoger, elevassistenter med flera.
Hälsofrämjande arbete	Ett hälsofrämjande arbete utgår ifrån det ”friska”. Det handlar om att stärka eller bibehålla elevernas fysiska, psykiska och sociala välbefinnande genom att skapa lärmiljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa.
Förebyggande arbete	Ett förebyggande arbete innebär att förebygga ohälsa och hinder i lärandet. Arbetet börjar med att identifiera och kartlägga de faktorer som utgör risker för olika former av ohälsa eller hinder i lärandet.
Åtgärdande arbete	Om en elev riskerar att inte uppnå målen görs åtgärdande insatser. Det åtgärdande arbetet handlar om att undanröja hinder för eleven i arbetet.
Normerande arbete	De förhållningssätt, regler, riktlinjer, policys och förväntningar som utgör grunden i elevhälsoarbetet.
Aktiverande arbete	De arbetssätt, metoder och olika ”göranden” som används i arbetet.

Interprofessionellt arbetssätt	En samverkan mellan olika professioner där var och en bidrar med sin kompetens och utvecklar kunskap och förståelse för andra professioners kompetenser. Man lär med, om och av varandra.
KASAM	Känsla av sammanhang vilket består av tre delar begriplighet, hanterbarhet, samt meningsfullhet. Ett begrepp som myntats av Aaron Antonovsky.
Systemteoretiskt arbetssätt	Att tänka systemteoretiskt innebär att se världen i helheter, relationer, sammanhang och mönster där allt hänger ihop och ingen del är viktigare än någon annan.
Tillgänglig lärmiljö	Ett begrepp som beskriver hur väl en organisation, verksamhet, lokal eller plats fungerar för barn och elever oavsett funktionsförmåga. Tillgänglighet är de förutsättningar som krävs för att alla barn och elever ska kunna vara delaktiga i en inkluderande skolverksamhet. (SPSM)
Extra anpassningar	Anpassningar handlar om att ge alla elever rätt förutsättningar för att klara sin utbildning. Ibland behöver en elev stöd i skolan utöver det vanliga. Detta kan då ske i form av extra anpassningar för att göra undervisningen mer tillgänglig. Extra anpassningar sker inom ramen för den ordinarie undervisningen.
Särskilt stöd	Särskilt stöd är oftast insatser av mer ingripande karaktär som normalt inte går att göra inom ramen för den ordinarie undervisningen. Ett särskilt stöd ska föregås av en utredning, beslutas av rektor samt dokumenteras i ett åtgärdsprogram.

9. Förankring och kommunikation av elevhälsoplan

- Planen förankras i alla verksamheter under hösten 2019. Ansvarig: rektor
- All personal ska ha kännedom om planens innehåll

- Uppföljning av effekterna av elevhälsoarbetet på enhetsnivå görs i det systematiska kvalitetsarbetet och dokumenteras i kvalitetsdokumentationen
- Elevhälsoplan finns tillgänglig på kommunens hemsida samt på Sharepoint.

10. Ansvarig för upprättande och uppföljning av elevhälsoplan på kommunnivå

Verksamhetschef elevhälsan

Chef elevstöd (gymnasiet)

Utbildningskontorets utsedda arbetsgrupp

Anette Danielsson (kvalitetsstrateg)

Karina Vallström (verksamhetschef elevhälsan)

Linda Gagner (speciallärare, chef elevstöd gymnasiet)

Margareta Lemoine (biträdande rektor)

Emma Wåhlström (kurator)

Tierp 2019-09-23

Bilaga 1: Styrdokumentens krav och riktlinjer

Regelverk för elevhälsan

Elevhälsoplanen tar sin utgångspunkt i följande styrdokument och bestämmelser:

- FN:s barnkonvention
- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar
- Salamancadeklarationen

- Skollagen, skolförordningen och gymnasieförordningen
- Läroplaner
- Föreskrifter och allmänna råd från Arbetsmiljöverket, Skolverket och Socialstyrelsen
- Socialtjänstlagen
- Hälso- och sjukvårdslagen
- Föräldrabalken
- Diskrimineringslagen
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade LSS
- Patientdatalag
- Patientsäkerhetslag
- Dataskyddsförordningen (GDPR)
- Offentlighet- och sekretesslagen
- Arbetsmiljölagen
- Kommunallagen, förvaltningslagen
- Kommunala planer och policydokument

Bilaga 2: Beskrivning av skolans stöd för elevens utveckling mot målen

